

SURF-PROJECT SMART CYCLING FUTURES ZOEKT DE FIETSINNOVATIES OP

16 november 2016

Impressie tweede consortiumbijeenkomst, 15 november in Amsterdam

Ongeveer zeventig fietsexperts ('fanaten', zoals sommigen zich noemden) uit Amsterdam en (verre) omstreken kwamen naar de voormalige gymzaal van de 'Resultaatverantwoordelijke Eenheid Vastgoed'. Dit is een onderdeel van de gemeente Amsterdam, aan de Stadstimmertuinen bij het Weesperplein. En bewegelijk en energiek was de sfeer inderdaad. Hoogleraar Rob Raven trapte af, de zes jonge SCF-onderzoekers stelden zich voor, vijftien fietsinnovatoren streden met een pitch om de gunsten van het deskundige en kritische publiek, en ambtenaren gingen in dialoog over het beleid. Zeeger Ernsting (Groen Links-raadslid in Amsterdam) en Marco te Brömmelstroet (Urban Cycling Institute/UvA) leidden de avond in goede banen.

Rob Raven, hoogleraar Institutions and Societal Transitions aan de Universiteit Utrecht, leidt het SURF-project Smart Cycling Futures en lichtte het nog even kort toe. 'We staan nog steeds aan het begin van de opmars van de fiets in steden. Er is nu een *window of opportunity*. De fiets kan een relatief simpele oplossing zijn voor allerlei stedelijke problemen. De hoofdvraag die ik via ons SURF-project zou willen beantwoorden, is hoe we via coproductie met allerlei partijen in steden beter kunnen nadenken over stedelijke transitie – met de fiets als casus. Hopelijk kunnen we wat we nu leren later ook op andere terreinen rond transitievraagstukken gebruiken.' De methodiek die wordt ingezet, is die van de *living labs*, experimenten in de stad. De onderzoekers gaan hierbij actief op zoek naar innovaties die een disruptieve impact kunnen hebben. 'Dit is de tweede consortiumbijeenkomst die we organiseren,' vertelde Raven verder. 'We doen dat steeds ergens op locatie, zodat we met de innovatoren in gesprek kunnen gaan. De eerste keer in Zwolle leverde dit al nieuwe, waardevolle connecties op.'

Zes SCF-onderzoekers

Zeeger Ernsting gaf vervolgens de zes uitvoerende jonge onderzoekers de gelegenheid om zich kort voor te stellen. Opvallende rode draad: veel mensen uit het buitenland, waarvan sommige in korte tijd al goed Nederlands hebben leren spreken. Andere rode draad was de fascinatie voor de fiets en de rol van de fiets in de duurzame transitie van de stad. De SCF-onderzoekers zijn:

- [Matthew Bruno](#) TUE
- [George Liu](#) TUE
- [Anna Nikolaeva](#) UvA
- [Samuel Nel-lo Deakin](#) UvA

- [Arnoud van Waes](#) UU
- [Hugo Kampen](#) Hogeschool Windesheim

Vijftien meer of minder disruptieve innovaties

Marco te Brömmelstroet leidde vervolgens de serie pitches. 'Door innovatoren uit te nodigen voor deze bijeenkomsten proberen we een antenne te ontwikkelen voor wat er aan innovaties speelt op dit moment. We werken in ons consortium met vier steden en vier stedelijke regio's. Zij zijn de probleemeigenaren en kunnen veel baat hebben bij de inzet van innovaties. De vraag is nu welke innovaties de meeste slagkracht hebben; welke zijn het meest disruptief? Dat gaat u als deelnemer aan deze avond straks bepalen.' Vervolgens kreeg elke pitcher exact twee minuten. Onder de innovaties waren twee daadwerkelijke voertuigen (een elektrisch vouwstep en een multifunctionele vierwieler), maar vooral veel 'slimme concepten'. Opvallend was de ruime aandacht voor fietsparkeren en hoe dit slimmer en aantrekkelijker kan worden gemaakt: bijvoorbeeld met 'thegarages' die de positieve parkeerbeleving centraal stellen of met fietsenstallingen in grachten die tegelijkertijd een park vormen (dubbel ruimtegebruik). Ook opvallend waren de innovaties die fietsen willen uitrusten met 'tags', digitale 'paspoorten' en andere ICT, waardoor ze real time gevolgd kunnen worden – al dan niet gekoppeld aan communicatieplatforms. De winnaar was een peer-to-peer-fietsdeel-concept. Forenzen die 's morgens hun fiets bij het station parkeren en met de trein naar elders vertrekken, lenen via een platform hun fiets uit aan 'binnenkomende' forenzen die erop naar hun werk kunnen gaan. Zij zetten de fiets tijdig weer terug, zodat de eigenaar er weer op naar huis kan. Delen is het nieuwe hebben en scheelt enorm veel ruimte in de stad.

Dialogo beleid – wetenschap

Het laatste deel van de avond was gewijd aan het fietsbeleid van Amsterdam en omstreken. De aanwezigen bedachten gezamenlijk enkele prangende vragen, waarop de fietsambtenaren van de gemeente en de stadsregio ingingen. Eén onderwerp was in hoeverre het mogelijk is om echt vooruit te kijken en of overheden niet vooral bezig zijn met het oplossen van probleem van gisteren. De ambtenaren hadden zelf ook vragen aan de wetenschap, bijvoorbeeld over de eerder genoemde factor 'beleving'. Misschien zou die meer centraler moeten staan in fietsbeleid dan altijd maar het verkorten van de reistijd. De andere vraag ging over de drukte in Amsterdam. Wanneer is het nou te druk en (hoe) kun je op drukte tijdig inspelen als beleid? Het zou mooi zijn als de wetenschap daar iets over zou kunnen zeggen.

(Foto's Rob Raven - impressie Ymkje de Boer)